

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки
Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спецметодики навчання дітей із тяжкими порушеннями мовлення

Освітня програма Спеціальна освіта

Спеціалізація Логопедія

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2020 р.

Силабус – це документ, в якому роз’яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. В ньому представляються процедури, політики, зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною.

Студент має зрозуміти, чого він/вона зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від «здобування знань» і «одержання практичних навичок» до компетентностей, що їх може засвоїти студент, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять. На відміну від робочого тематичного плану і навчально-методичного комплексу дисципліни, силабус створюється для студента.

Форма силабусу розглянута на засіданні НМР університету
Протокол № ____ від «__» _____ 202_ р.

Форма силабусу Затверджена Вченою радою університету
Протокол № ____ від «__» _____ 202_ р.

Розробник силабусу: Яцишин Надія Ярославівна–асистент кафедри
професійної освіти та інноваційних технологій

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Спецметодики навчання дітей із тяжкими порушеннями мовлення
Освітня програма	Спеціальна освіта
Спеціалізація (за наявності)	Логопедія
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2 курс, I семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – год. Практичні заняття – год. Лабораторні заняття – год. Самостійна робота – год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу (в межах мети на цілей ОП)

Метою даного курсу є оволодіння студентами корекційними методиками формування та розвитку мовлення дітей із порушеннями мовленнєвого розвитку.

Основними завданнями є оволодіння студентами найефективнішими спеціальними засобами, методами і прийомами розвитку мови і мовлення дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі норм суспільної моралі; досвід дотримання набутих моральних норм, етичних та етикетних правил у власній повсякденній і професійній корекційно-педагогічній діяльності.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність до виконання власних професійно-функціональних обов'язків; уміння Дотримуватись норм загальнолюдського і професійного корекційно-педагогічного етикету; здатність виявляти чесність, порядність, толерантність, гуманність під час освітньої та професійно-корекційної діяльності; досвід відповідального і сумлінного ставлення до виконання своїх професійних обов'язків.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність

результатів дослідження.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання (мають співпадати з матрицею ОП)

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні поняття спеціальної педагогіки і спеціальної психології;
- зміст сучасних моделей навчання;
- принципи, форми і методи навчання дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку;
- традиційні і сучасні методи оцінювання знань, умінь та навичок учнів із ПМР;
- основні причини труднощів дітей з ПМР у засвоєнні лінгвістичних і математичних знань, умінь і навичок;
- особливості фреймового підходу до організації і представлення знань;
- характерні особливості корекційної роботи з дітьми із ПМР;
- структуру і шляхи розвитку спеціальної освіти в Україні;
- основні етапи становлення в Україні логопедії як науки;
- структурно-організаційні принципи спеціальної освіти;
- шляхи інтенсифікації процесу навчання дітей із ПМР.

вміти:

- здійснювати спостереження за дитиною, динамікою її загального і мовного розвитку, проводити спеціальне обстеження дітей з метою виявлення недоліків мовленнєвого розвитку;
- теоретично обґрунтовувати і здійснювати оптимальні шляхи спеціального педагогічного впливу в кожному випадку;
- виготовляти і використовувати посібники і різноманітні дидактичні матеріали для спеціальних занять і т.д.
- забезпечити моніторинг мовленнєвого і соціального розвитку дітей;
- визначити рівні засвоєння знань, умінь та навичок у молодших школярів із ПМР;
- визначити першопричини труднощів у навчанні дітей із ПМР;
- визначити стан сформованості загальних навчальних здібностей у дітей із ПМР;
- застосовувати в навчальному процесі фреймовий підхід до організації і представлення знань;
- застосувати в навчальному процесі гештальтний підхід викладення програмового матеріалу.
- визначити етапи сформованості у дітей із ПМР сукцесивних і симультанних синтезів;

- своєчасно виявити відхилення та враховувати їх для корекції (поліпшення, виправлення) процесів розвитку і соціалізації дитини, у якій внаслідок дії різних факторів ці процеси ушкоджені.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1			
1	ТЕМА 1. Предмет, мета та завдання спеціальної методики розвитку мовлення. Наукові основи спеціальної методики розвитку мовлення та її зв'язок з іншими науками	1. Наукові основи спеціальної методики розвитку мовлення та її зв'язок з іншими науками 2. Зв'язок з філософією. Природнича основа мови. 3. Мова як засіб спілкування, обміну думками між людьми. Психологічна основа спеціальної методики розвитку мовлення. 4. Лінгвістична основа спеціальної методики розвитку мовлення. Мовлення як оволодіння та застосування особистістю певної мови в процесі її спілкування з іншими людьми, в процесі мовленнєвої діяльності.	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування
2	ТЕМА 2. Роль мови у психічному розвитку дитини. Закономірності розвитку мовлення у дітей.	1. Унікальна роль мови у становленні особистості дитини. 2. Значення мови для формування складних психічних процесів. 3. Роль мовлення в інтелектуальному розвитку дитини	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування
3	ТЕМА 3. Завдання спеціального навчання мови та мовлення дітей із ПМР. Методичні принципи навчання мови та мовлення	1. Основне завдання навчання дітей із ПМР рідної мови. 2. Завдання навчання дітей із ПМР рідної мови: розвиток розуміння мовлення, розвиток словника, формування звукової культури мовлення, формування граматичної будови мови, формування та розвиток зв'язного мовлення, формування елементарного усвідомлення явищ мови і мовлення.	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування
4	ТЕМА 4. Основні засоби навчання мови та мовлення. Методи та прийоми розвитку мовлення дітей із ПМР.	1. Засоби мовленнєвого розвитку дітей: навчання рідної мови та мовлення на заняттях; організація спілкування дітей у різних видах діяльності (ігровій, побутовій, трудовій); сприймання різних видів зображувального мистецтва; використання технічних засобів навчання; художня література; культурне мовне середовище, мова педагога. 2. Види занять	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування
5	ТЕМА 5. Спеціальна	1. Поняття та значення словникової роботи. 2. Особливості розвитку словника дітей дошкільного	Опрацювати відповідні

	методика розвитку словника. Спеціальна методика формування граматичної будови мови.	віку. 3. Завдання, принципи та зміст словникової роботи. 4. Поняття граматики та її становлення у дітей дошкільного віку. 5. Завдання, шляхи та етапи формування граматичної будови мови.	наукові джерела, пройти тестування
Змістовий модуль 2			
1	ТЕМА 6. Спеціальна методика виховання звукової культури мовлення.	1. Поняття звукової культури мовлення. 2. Завдання, шляхи та етапи формування звукової культури мовлення.	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування
2	ТЕМА 7. Спеціальна методика розвитку зв'язного мовлення. Підготовка дітей до навчання грамоти.	1. Особливості розвитку зв'язного мовлення у дошкільному дитинстві. 2. Методика формування діалогічного мовлення. 3. Завдання та зміст навчання монологічного мовлення. 4. Завдання та зміст підготовки до навчання грамоти.	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування
3	ТЕМА 8. Предмет та завдання та принципи спеціальної методики початкового навчання мови.	1. Зв'язок спеціальної методики мови з іншими науками. 2. Методи наукових досліджень, які використовуються спеціальною методикою початкового навчання мови. 3. Загальнодидактичні принципи відбору мовного матеріалу. 4. Спеціальні принципи побудови змісту мовної освіти	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування
4	ТЕМА 9. Мета та завдання спеціального навчання мови і мовлення дітей із ТПМ. Методичні принципи навчання мови і мовлення	1. Поняття про систему навчання дітей із ТВМ рідної мови, її складові елементи та вихідні положення, які необхідні для побудови системи навчання мовлення та вивчення мови як шкільного предмету. 2. Мета і завдання навчання дітей із ТВМ рідної мови.	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування

5	ТЕМА 10. Основні засоби навчання мови і мовлення. Методи і прийоми спеціального навчання дітей рідної мови і мовлення	1. Педагогічні шляхи та засоби корекції та подолання наслідків тяжких мовленнєвих порушень. 2. Необхідність спеціально організованого навчання дітей із ТВМ. 3. Побудова навчання мови на основі врахування рівня мовленнєвого розвитку, типологічних та Індивідуальних особливостей мовлення дітей. 4. Взаємозв'язок у роботі з реалізації завдань формування мовленнєвого спілкування, корекції мовлення дітей та навчання їх мови як предмету шкільного навчання.	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування
Змістовий модуль 3			
6	ТЕМА 11. Методи і прийоми словникової роботи.	1. Закономірності засвоєння словника в нормі. Характеристика словникового запасу учнів, які поступають у підготовчий клас школи для дітей із ТВМ. Динаміка оволодіння словником у процесі навчання рідної мови. 2. Завдання та складові частини словникової роботи на уроках розвитку мовлення. 3. Принципи відбору лексики для словникової роботи на уроках розвитку мовлення. 4. Зміст словникової роботи, типологія лексики, яка вноситься на уроки розвитку мовлення.	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування
7	ТЕМА 12. Методика формування вимови та розвитку мовлення у учнів молодших класів школи для дітей з ТПМ. Спеціальна методика формування інтонаційної сторони мовлення у дітей з ТПМ	1. Оволодіння звуковою системою мови / формування вимовної сторони мовлення / - необхідна зимова засвоєння мови як засобу спілкування та знаряддя мислення. 2. Поняття про вимову як сукупність компонентів, які приймають участь у сприйманні та фонетичному оформленні усного мовлення. 3. Завдання та складові частини роботи з формування правильної вимови в учнів із ТВМ. 3. Етапи та періоди навчання вимови. 4. Методичні вимоги щодо корекційної роботи з формування вимови.	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування
8	ТЕМА 13. Методика формування та розвитку словника та граматичної будови мовлення молодших школярів з ТПМ.	1. Завдання корекційної роботи над реченням з учнями молодших класів з порушеннями мовлення та письма. 2. Основні напрямки корекційної роботи: формування вмінь складати різні за структурою речення; формування вмінь правильно узгоджувати слова в реченні, робота над семантикою речення; робота над інтонаційним оформленням речення в усному і писемному мовленні. 3. Організація роботи по вивченню граматики. Етапи	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування

		вивчення граматичної теми. 4. Ознайомлення з граматичним явищем, формування граматичних понять, закріплення знань, умінь та навичок, повторення та систематизація граматичного матеріалу, етапи контролю, обліку, робота над помилками. 5. Типи та види тренувальних вправ з граматики. Прийоми роботи над граматичними помилками.	
9	ТЕМА 14. Методика навчання грамоти молодших школярів із ТПМ.	1. Організаційна побудова роботи з навчання грамоти (періоди та етапи). 2. Основні напрямки та зміст навчальної та корекційної роботи в підготовчий період навчання грамоти учнів спеціальної школи. 3. Загальна характеристика процесу письма та основні завдання уроків письма у спеціальній школі для дітей із ТПМ. 4. Характеристика графомоторної діяльності. 5. Методика ознайомлення з новою буквою на уроці письма. Періодизація навчання каліграфії (характеристика підготовчого етапу навчання письма; основний етап навчання каліграфії).	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Тести	30
Консультації (практичні заняття)	30
Лабораторна робота	10
Самостійна робота	30
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Тести																		
Консультації																		
Самостійна р-та																		
Всього за тиж-нь																		

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Рекомендована література	
Базова	
1. Марченко, Інна Сергіївна. Спеціальна методика розвитку мовлення (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників) [Текст] : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / І. С. Марченко. - 3-тє вид., перероб. та допов. - Київ : Слово, 2015. - 307,	

2. Чередніченко Н.В. Початковий курс навчання української мови і молодших школярів з порушеннями мовлення (ТІМ). Навчально-методичний посібник (курс лекцій). - К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. - 208 с. електронний, доступ https://library.udpu.edu.ua/library_files/441540.pdf
3. Дяченко К.Г. Інновації в корекції писемного мовлення/ К.Г. Дяченко. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010.
4. Збагачення та активізація словника дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку/ Упоряд. Є.Е. Кулькіна. – Х.: Вид. група «Основа», 2008.
5. Концепція державного стандарту освіти учнів з ПМР / Хрестоматія з логопедії. Навчальний посібник/ Шеремет М.К., Мартиненко І.В. – К.: КНТ, 2006
6. Логопедія: підручник / за редакцією М.К. Шеремет. – Вид. 3-тє, перер. та доповн. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 776 с.
6. Рібцун Ю. В. Програми з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із тяжкими порушеннями мовлення (підготовчий, 1–4 класи). – К., 2015. – 64 с. електронний, доступ https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/korekciini_programy/5-korekczijni-programi-korekziya-rozvitku.pdf
7. Рібцун Ю. В. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку із ЗНМ: програмно-методичний комплекс / Ю. В. Рібцун. – К.: Освіта України, 2011. – 29 с. електронний, доступ http://logoped.in.ua/wp-content/uploads/2018/02/ZNM_Ribtsun.pdf
8. Савченко М.А. Методика виправлення вад вимови фонем у дітей/ М.А. Савченко. - 3-тє видання, доповнене. Тернопіль: Навчальна книга -Богдан, 2010.
9. Соботович Є.Ф. Концепція стандарту спеціальної освіти дітей дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку/ Є.Ф. Соботович // Дефектологія. – 2002. - №1 . – С.2-7.

Допоміжна

1. Дефектологічний словник: навчальний посібник / За редакцією В.І. Бондаря, В.М. Синьова. – К.: «МП Леся», 2011. – 528 с
2. Довідник учителя-логопеда/ Авт-упорядник Лупінович С.М. – Тернопіль: Мандрівець, 2008.
3. Малярчук А.Я Обстеження мовлення дітей/ А.Я Малярчук. – К.: Літера ЛТД, 2002.
4. Мовленнєві ігри для дошкільників/ О.М. Коваленко, Т.Д. Єпіфанова. – Х.: Вид. група «Основа», 2011.
4. Федорович Л.О. Постановка звуків у вимові дітей дошкільного віку. Методичні рекомендації для логопедів/ Л.О. Федорович. – Кременчук: Християнська Зоря, 2007.
5. Хрестоматія з логопедії. Навчальний посібник/ Шеремет М.К., Мартиненко І.В. – К.: КНТ, 2006.

Інтернет-ресурси

- https://library.udpu.edu.ua/library_files/441540.pdf
https://pidruchniki.com/86430/pedagogika/spetsialna_metodika_rozvitku_movlennya_logopedichna_robotaz_korektsiyi_porushen_movlennya_u_doshkilnikiv
<http://logoped.in.ua/>
https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/korekciini_programy/5-korekczijni-programi-korekziya-rozvitku.pdf
http://logoped.in.ua/wp-content/uploads/2018/02/ZNM_Ribtsun.pdf
https://pidruchniki.com/86430/pedagogika/spetsialna_metodika_rozvitku_movlennya_logopedichna_robotaz_korektsiyi_porushen_movlennya_u_doshkilnikiv

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, 104 каб.,
---------	--

	https://kpoit.pnu.edu.ua kpoit@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	асистент кафедри професійної освіти та інноваційних технологій Яцишин Надія Ярославівна
Контактна інформація викладача	nadiia.iacishin@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: tps://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: tps://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього

	узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри професійної освіти та інноваційних технологій студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/

Викладач

Яцишин Н.Я.